สำนักอธิบดี
เลขที่รับ ๒๐๐๐
วันที่ ๑๓ ก.ค. ๖๓ เวลา ๐๙.๑๗ น.

กรมพัฒนาที่ดิน
เลขที่ ๒๐๓๖
วันที่ ๘ กค ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๔๐ น.

บันทึกข้อความ

สำนัก รธพ.บร.
เลขที่รับ ๒๑๓๖
วันที่ ๔ ก.ค. ๖๓ เวลา ๑๖.๐๙ น.

ส่วนราชการ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน กรมพัฒนาที่ดิน โทร. ๐๒-๕๗๙๒๘๗๕

ที่ กษ ๐๘๓๖/ ๘๖๑ **วันที่** ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง สรุปประเด็นการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.

เรียน อธพ. ผ่าน รธพ.บร.

ตามที่ กรมฯ ได้มอบหมายให้ กทช. จัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด. ด้วยระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (VDO Conference) เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. โดยท่านอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเป็นประธาน นั้น

การจัดประชุมฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้มีความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีชีวภาพทางดินด้านผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด. ไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ดินให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าว สามารถสรุปข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้มีการนำแนวทางดำเนินการมาปฏิบัติงานต่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมฯ กทช. จึงขอสรุปประเด็นที่สำคัญเรียนเสนอเพื่อการพิจารณาดังนี้

๑. การจัดทำแนวทางดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมจุลินทรีย์ พด. เห็นควรมอบหมาย กทช. ร่วมกับ สพข. และ สพด.

๒. การจัดทำข้อเสนอแนวทางการติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์สารเร่ง พด. เห็นควรมอบหมาย กทช. และ กผง.

๓. การจัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์และรวบรวมภูมิปัญญา จากหมอดินอาสา เกษตรกรตัวอย่าง และเพิ่มองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. เห็นควรมอบหมาย กทช. สพด. กผง. กวจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ กทช. ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ Infographic การใช้ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. ๘ ผลิตภัณฑ์ และ Infographic การใช้ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ ๑๓ ชนิด โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารดังกล่าวได้จาก QR code และได้ดำเนินการแจ้งเวียนหน่วยงานส่วนภูมิภาคเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ต่อไป

(นายอาทิตย์ ศุขเกษม)
ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน

มอบหมายรองฯ
ตามโอนงาน ๑ - ๓

๑๐ ก.ค. ๖๓
(นางสาวเบญจพร ชาครานนท์)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

๙ ก.ค. ๖๓
(นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ)
รองอธิบดีด้านบริหาร

การประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านสารเร่ง พด.
วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม ๒ กรมพัฒนาที่ดิน

มีผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารของกรมพัฒนาที่ดิน เจ้าหน้าที่กองส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สามารถรวบรวมประเด็นสาระสำคัญได้ดังนี้.-

๑. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ได้กล่าวเปิดการประชุม และมอบนโยบาย ดังนี้

๑.๑ ให้นักวิชาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและศึกษาถึงข้อแตกต่างของ ผลิตภัณฑ์ จุลินทรีย์ ในท้องตลาดจากเอกชน

๑.๒ ให้มีการจัดทำโครงการวิจัยในรูปแบบบูรณาการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในจัดทำชุดข้อมูลดิน พืช และการใช้ จุลินทรีย์ พด. ที่เหมาะสมกับพืชท้องถิ่นพัฒนาให้เกิดเป็นนวัตกรรม

๑.๓ ควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด.ในการนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับแหล่งวัตถุดิบของแต่ละจังหวัด ได้แก่ ปริมาณความต้องการชนิดผลิตภัณฑ์พด. ความอุดมสมบูรณ์ของดินก่อนและหลัง การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจการใช้ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด.

๑.๔ การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์พื้นที่ประสบความสำเร็จด้วยเทคนิคและวิธีการนำนวัตกรรมการผลิตภัณฑ์ พด. ไปใช้ที่มีในรูปแบบใหม่และประสบความสำเร็จในพื้นที่อื่นๆ เช่น เกษตรกรที่ปลูกไม้ผลประสบความสำเร็จในการให้น้ำหมักชีวภาพไปกับระบบน้ำ

๑.๕ ถอดบทเรียนรูปแบบที่ประสบผลสำเร็จจากหมอดินอาสา เกษตรกรตัวอย่าง ในการใช้ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อขยายผลต่อยอดสู่เกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

๒. รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านบริหาร

๒.๑ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดินควรแจ้งแผนการสนับสนุนผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ซุปเปอร์พด. ๙ จุลินทรีย์สำหรับพืชปรับปรุงบำรุงดิน พด. ๑๑ และปุ๋ยชีวภาพ พด. ๑๒ ให้แก่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อสาธิตและส่งเสริมสู่เกษตรกรในพื้นที่

๒.๒ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดินควรร่วมกับกองแผนงาน ทำการประเมินผลติดตามการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.

๒.๓ ควรทำการศึกษาและวิจัยจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ทางการเกษตรในท้องถิ่น โดยเฉพาะจุลินทรีย์บริเวณรากพืช ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในท้องถิ่น มาขยายเชื้อเพิ่มปริมาณ และนำไปใช้ในการเพิ่มผลผลิตพืชได้ รวมทั้งกรมพัฒนาที่ดินสามารถนำจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในท้องถิ่นมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ใหม่ๆ ที่มีความเจาะจงต่อการเพิ่มผลผลิตพืชปลูกได้

๓. รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านวิชาการ

๓.๑ นักวิชาการจากหน่วยงานส่วนกลาง และภูมิภาค ควรมีการบูรณาการร่วมกันในการตรวจประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นขับเคลื่อนการติดตามการประเมินผลโครงการส่งเสริมการปรับปรุงดินที่กรมพัฒนาที่ดินได้มีการส่งเสริม หรือสาธิตในพื้นที่ต่างๆ โดยแต่ละโครงการสามารถแก้ไขปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ได้กี่เปอร์เซ็นต์ต่อปี รวบรวมเป็นข้อมูลพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงความอุดมสมบูรณ์ โครงสร้างของดิน และปริมาณธาตุอาหาร

๓.๒ นักวิชาการจากหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่ กสด. กทช. กวจ. และส่วนภูมิภาคของกรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกันดำเนินโครงการวิจัยการปรับปรุงดินด้วยอินทรียวัตถุ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงอินทรียวัตถุในแต่ละพื้นที่ โดย รวบรวมเป็นข้อมูลปริมาณอินทรียวัตถุที่ใช้ในการปรับปรุงดิน การเปลี่ยนแปลงอินทรียวัตถุทั้งก่อนและหลังการปรับปรุงดิน อินทรียวัตถุ และธาตุอาหารเพิ่มขึ้นได้เท่าไหร่ในแต่ละพื้นที่ ข้อมูลที่ได้รวบรวมเป็นภาพรวมของแต่ละอำเภอ จังหวัด เขต ภาค และประเทศ ซึ่งสามารถนำมาคำนวณเป็น factor ที่จะนำมาใช้ในสมการเพื่อการคำนวณปริมาณอินทรียวัตถุในแต่ละพื้นที่ได้ รวมทั้งเก็บข้อมูลความสามารถในการกักเก็บน้ำในดิน เมื่อมีปริมาณอินทรียวัตถุที่เพิ่มขึ้นทุกๆ ๑ unit ในแต่ละเนื้อดิน ซึ่งจะเป็นโครงการที่สามารถทำงานบูรณาการร่วมกับกรมชลประทานในการแจกจ่ายน้ำให้แก่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ โดยใช้คุณสมบัติดินเป็นตัวชี้วัด (precision farming/intensive management)

๓.๓ ผอ.กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน เป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานนักวิชาการส่วนกลางและภูมิภาค ในการหารือวิธีการตรวจประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินในประเทศไทย

๔. รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านปฏิบัติการ

นักวิชาการส่วนภูมิภาคทั้งสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดิน ควรมีการขับเคลื่อนส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. สู่หมอดินอาสา และเกษตรกรในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ และแพร่หลาย

๕. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดิน

๕.๑ สพข. ๑๐

- ปุ๋ยชีวภาพ พด. ๑๒ ควรให้มีเพียงพอสำหรับแจกจ่ายแก่ส่วนภูมิภาค
- การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. กับผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ของหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานอื่นๆ

๕.๒ สพข. ๓

กทช. ควรจัดทำสื่อการสอนเกี่ยวกับกลไกการทำงานของจุลินทรีย์แบบง่ายๆ ของผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. แต่ละชนิด ให้แก่เจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้มีความเข้าใจสามารถนำไปเผยแพร่สู่เกษตรกร พร้อมทั้งทำ QR code เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจง่ายขึ้น

๕.๓ สพด. นครปฐม

เกษตรกรพื้นที่อำเภอบางเลนประสบปัญหาข้าวเป็นโรครากดำ และเกษตรกรมีการนำผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ได้จากหน่วยงานวิสาหกิจชุมชน มาใช้แก้ปัญหาโรครากดำ ซึ่งยังไม่ขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตร จึงต้องการให้ กทช. ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา

๕.๔ สพด. มุกดาหาร

เสนอให้กรมพัฒนาที่ดิน ช่วยแก้ไขปัญหาโดยการศึกษาจุลินทรีย์ที่ทนต่ออุณหภูมิสูงเพื่อนำมาใช้ในการหมักขยะอินทรีย์จากแหล่งชุมชน ๔๐-๕๐ ตันต่อวัน

๕.๕ สพข. ๕

กรมพัฒนาที่ดินควรมีงานวิจัยเกี่ยวกับจุลินทรีย์ท้องถิ่น ในการนำจุลินทรีย์ท้องถิ่นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

๕.๖ สพด. สุรินทร์

ต้องการให้ กทช. และกลุ่มวิชาการของเขต จัดทำโครงการศึกษาการนำจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ทางการเกษตรของแต่ละพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ และศึกษาจุลินทรีย์บริเวณรากหญ้าแฝก เนื่องจากจังหวัดมีนโยบายส่งเสริมจัดทำศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ในผัก และระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ